

Strategi 2012-2015

Indledning

Nationalmuseet er Danmarks kulturhistoriske hovedmuseum. I den danske museumslov står der, at: "Museernes virksomhed skal sikre Danmarks kultur- og naturarv og sikre adgangen til og viden om kultur- og naturarven og dens samspil med verden omkring os".

I § 5 i Museumsloven er Nationalmuseets særlige status, som Danmarks kulturhistoriske hovedmuseum beskrevet. Dette giver Nationalmuseet en række opgaver:

- Museet har til opgave at belyse Danmarks kultur og Verdens kulturer og deres indbyrdes afhængighed.
- For dansk kulturs vedkommende skal museet anlægge og opretholde repræsentative samlinger
- Museet skal synliggøre og perspektivere samlingerne ved deltagelse i internationalt samarbejde.
- Museets samlinger danner grundlag for forskning og for museets alment oplysende virksomhed.
- Museet varetager de arkæologiske undersøgelser efter kapitel 8 i museumsloven, som ikke af kulturministeren overdrages til andre museer.

Mission og Vision

Mission:

Nationalmuseet rummer og udvikler forudsætningerne for, at alle kan få indsigt i kulturhistorien

Vision for strategiperioden:

Ved strategiperiodens udgang er Nationalmuseet anerkendt:

- for at kunne omsætte viden om kulturhistorien til oplevelser for alle
- som et af Danmarks førende museer, hvad angår digital formidling
- for sin rolle som hovedmuseum

Strategi 2012 – 2015

Tilgængeliggørelse, formidling og bevaring af kulturarven

Som Danmarks kulturhistoriske hovedmuseum skal Nationalmuseet i de kommende år videreudvikle sin rolle i den danske museumsverden. Hovedudfordringen er at fastholde Nationalmuseets kompetencer inden for museumslovens fem søjler – indsamling, registrering, konservering, forskning, formidling - og samtidig udvikle museets evne til gennem samarbejde med landets øvrige museer, at nyttiggøre disse kompetencer til gavn for det samlede museumsvesen.

Nationalmuseets anden hovedudfordring drejer sig om at videreudvikle formidlingen med henblik på, at alle får adgang til indsigt i kulturhistorien. I den forbindelse er det især den digitale formidlings potentiale i forhold til at nå nye brugergrupper, der skal realiseres. Samtidigt skal Nationalmuseet sikre fundamentet for formidlingen i kraft af en sikker samlingsforvaltning af sine genstande og en aktiv forskningsindsats.

Nationalmuseet har valgt at fokusere sin udviklingsindsats i perioden 2012 – 2015 med henblik på at opnå synlige effekter på følgende områder.

- Nationalmuseet vil udvikle sine formidlingsaktiviteter på alle platforme, så museet kommer i dialog med et endnu bredere publikum.
Midlet vil være at udnytte og videreudvikle de styrkepositioner, som museets forskellige udstillingssteder har i forhold til forskellige brugergrupper, samt at skabe "Det digitale Nationalmuseum" i sammenhæng med "Det fysiske Nationalmuseum".
- Nationalmuseet vil udvikle rollen som Danmarks kulturhistoriske hovedmuseum.
Midlet vil være at opbygge strategiske partnerskaber nationalt og internationalt med henblik på vidensopbygning og øget vidensdeling af national betydning.
- Nationalmuseet vil målrette indsatsen for at alle museets genstande bevares i en tilstand og under forhold, hvor de til enhver tid kan anvendes til formidling eller i forskningen.
Midlet til at nå dette mål er at bygge nye magasiner, der er egnet til magasinering af kulturarven,

sikre en tilstrækkelig registrering af genstandene samt at hæve genstandenes konserveringstilstand til et forsvarligt niveau.

Formidlingen.

Nationalmuseet skal bruges! Formidlingen skal ske i dialog med brugerne, med udgangspunkt i museets samling og forskning. Formidlingen skal bidrage til at skabe et nuanceret billede af kulturarvens betydning i et historisk og internationalt perspektiv, således at demokrati, aktivt medborgerskab og fællesskab styrkes.

Alle skal tilbydes adgang og medejerskab til historien og kulturarven, og museet skal være et dynamisk og relevant (fysisk og digitalt) mødested, der på et internationalt niveau appellerer til brugerne.

For at styrke Nationalmuseets evne til at nå hele landet og alle samfundsgrupper vil museet satse på at udnytte nye informationsteknologiske muligheder i formidlingen. "Den gode historie" og den seneste viden om kulturhistorien skal kunne nås fra en PC, og brugerne skal indbydes til dialog om kulturhistorien via nye kommunikationsformer. Nationalmuseet vil opbygge "Det digitale Nationalmuseum", der skal komplementere museets fysiske udstillinger.

Nationalmuseet ønsker at indgå i partnerskaber med relevante institutioner og grupper for at nå dette mål. I den forbindelse ønsker Nationalmuseet at opbygge et samarbejdsforum om digitalformidling, som vil kunne bidrage til udviklingen af den digitale formidling i det samlede museumsvesen.

Nationalmuseet vil arbejde strategisk med de forskellige udstillingssteders styrker (ét museum – mange adresser) og udvikle potentialet i forhold til forskellige brugergrupper.

Nationalmuseet vil på museets udstillingssteder arbejde for en endnu bedre integration mellem udstillinger og aktiviteter og undervisning. Målet er at udnytte de givne ressourcer bedst muligt og sætte dem ind netop dér, hvor der er udsigt til størst effekt. Indsatsen skal gælde såvel nye brugergrupper som det nuværende kernepublikum.

Strategiske mål i strategiperioden:

- Museets forskning skal altid være indtænkt og formuleret i alle formidlingsprojekter, således at de bedste og nyeste forskningsresultater afspejles i museets udstillingsvirksomhed og anden formidling.
- Nationalmuseet vil skabe "Det digitale Nationalmuseum" og etablere et samarbejdsforum vedr. digital formidling
- Museet vil skabe involverende tilbud til samfundsgrupper, som er underrepræsenteret blandt Nationalmuseets nuværende gæster, og vil styrke dialogen med disse grupper.
- Museet vil fastholde og udvikle dialogen med de nuværende kernebrugere.
- Museet ønsker at skabe rammer for en styrkelse af livslang læring – og at være en aktiv partner for uddannelsesverdenen.
- Museet skal skabe øget synlighed i offentligheden ved udstillinger og undervisning af høj kvalitet, samt via utraditionelle og involverende aktiviteter - både digitalt og fysisk.
- Museet ønsker at indgå i strategiske partnerskaber med museer, uddannelsesinstitutioner og universiteter mv. for at videreudvikle museets spidskompetencer vedr. formidling.

Forskningen

Museets forskning tager udgangspunkt i problemstillinger, der understøtter museets overordnede ønske om at bidrage til forståelsen af de historiske sammenhænge mellem:

- Samfundsstrukturer og forandringsprocesser
- Kultur og identitet
- Menneske og miljø

Inden for disse områder forsker museet for at opnå ny indsigt i kulturhistorien og i bevaring af kulturarven, hvilket sker ved udvikling af nye satsningsområder og nye forskningsprojekter i den kommende rammeperiode.

Nationalmuseets omfattende samling og arkiver er et grundlæggende aktiv såvel i relation til museets egen

forskning som i forhold til forskningsmæssigt samarbejde med andre forskningsinstitutioner.

Museets forskningsresultater publiceres på det højeste niveau og formidles til offentligheden gennem publikationer, foredrag og udstillinger og på digitale platforme.

Formidlingsdimensionen skal altid være indtænkt og formuleret i alle forskningsprojekter, således at de nyeste forskningsresultater afspejles i museets udstillingsvirksomhed og anden formidling.

Nationalmuseet ønsker med udgangspunkt i sit stærke forskningsmiljø at udvikle strategiske partnerskaber med universiteter og andre forskningsinstitutioner nationalt såvel som internationalt. I aftaleperioden vil Nationalmuseet udvikle sin forskningsadministrative kapacitet med henblik på at stille ekspertise til rådighed for andre museer.

Strategiske mål i strategiperioden:

- Nationalmuseets forskning skal være relevant, efterspurgt og anerkendt.
- Digitaliseringens univers, og de muligheder dette giver, skal i højere grad udnyttes i relation til museets forskning.
- Museets forskningsmiljøer skal være dynamiske og karakteriseret ved et volumen, der muliggør opsøgende virksomhed i relation til ekstern finansiering og eksterne partnere, således at Nationalmuseets forpligtelse som hovedmuseum tilgodeses.
- Museets forskning skal publiceres på det højest ratede niveau.
- Øget forskningssamarbejde internt, nationalt og internationalt.
- Øget ekstern finansiering. Størelsen af ekstern finansiering fra private fonde skal udbygges, samtidig med at finansieringen fra statslige kilder, nordiske midler og EU-midler øges.
- Kvalitetssikringen af forskningen skal opprioriteres.
- Kvaliteten og kvantiteten af museets forskning synliggøres i forhold til potentielle samarbejdspartnere og omverdenen generelt.

-

Samlingen

Nationalmuseets samling af museumsgenstande udgør museets rygrad. Frem for noget udspringer Nationalmuseets egenart af samlingens nationale repræsentativitet og den store internationale spændvidde, der principielt gør det muligt at belyse kulturhistorien med genstande fra alle egne af kloden, fra alle tider og i alle materialer.

Museets samling er af fundamental betydning for museets opgavevaretagelse. Den udgør den primære forudsætning for, at museet kan opfylde sin mission og indfri visionen. I museumsloven fastslås det, at Nationalmuseet har en lovfæstet forpligtelse til at anlægge og opretholde repræsentative samlinger.

Samlingen er opbygget gennem flere hundrede år og rummer genstande fra alle verdensdele. De ældste dele er indsamlet allerede i 1600-tallet til Det Kongelige Kunstkammer. Samlingen rummer genstande, der i alder spænder fra de første mennesker i landet for 14-15.000 år siden og frem til i dag.

Samlingen skal til stadighed udbygges med relevante genstande indsamlet på baggrund af forskning, museets indsamlingspolitik og til brug for formidlingen. Indsamlingen koordineres i samarbejde med landets øvrige kulturhistoriske museer.

Nationalmuseet står i den kommende periode over for tre store udfordringer. For det første skal et betragteligt antal genstande tages under konserveringsmæssig behandling for at undgå, at genstandene går tabt (bl.a. fortsættelse af ENB-projektet). For det andet skal museets magasinkapacitet forbedres og udbygges for at reducere det fremtidige konserveringsbehov, og for det tredje skal udstillingernes bevaringskvalitet forbedres. For specielt de sidste to indsatsers vedkommende, bør det - så langt det er muligt - ske på en måde, der sætter et eksempel, hvor der tages hensyn til miljøet.

Strategiske mål i strategiperioden:

- Museet vil gennemføre en revurdering af museets samlingsforvaltning for at optimere mulighederne for at understøtte museets indsatser på forsknings- og formidlingsplatformene. Herunder skal det sikres, at museets samlingsforvaltning understøtter de strategiske mål og konkrete indsatser vedrørende "Det digitale Nationalmuseum". GPS-projektets (Genstande på PladS) målsætninger for perioden skal opfyldes.
- Museet vil nybygge og renovere magasiner, således at museet råder over bevaringsmæssigt forsvarlige og miljømæssigt bæredygtige magasiner.
- Museets genstande skal flyttes til nye/reoverede magasiner, hvor genstandene kan opbevares under stabile forhold.
- Museet ønsker at videreudvikle sin profil som miljømæssigt bæredygtigt museum ved at sikre gennemførelsen af den vedtagne klimakontrolstrategi for museets magasiner, og ved at udvikle sin klimakontrolstrategi til også at omfatte museets udstillinger.
- Museets indsamlingspolitik koordineres med landets øvrige kulturhistoriske museer..
- Museets elektroniske registreringsefterslæb skal afvikles.
- Museets indsats vedrørende konservering af ENB-genstande fastholdes.
- Museet ønsker at etablere strategiske partnerskaber med museer, forskningsinstitutioner og andre institutioner med henblik på udvikling og nyttiggørelse af nye viden om og metoder til bevaring af kulturarven.

Organisation, personale og økonomi

Forudsætningen for at Nationalmuseet fortsat kan levere museumsoplevelser af høj kvalitet, ny viden om kulturhistorien og bevare kulturarven for eftertiden er, at museet råder over en dedikeret og kompetent medarbejderstab, der oplever, at de kan udnytte deres kompetencer til at skabe gode resultater til gavn for museets gæster og samfundet.

Aldersprofilen blandt museets medarbejdere betyder, at der må forventes en betydelig aldersbetinget tilbagetrækning i de kommende år. I den forbindelse bliver det en udfordring for museet at sikre, at der sker en hensigtsmæssig vidensoverførsel, når medarbejdere går på pension, samtidig med at der sker en aktiv, faglig prioritering af, på hvilke fagområder stillinger opslås.

For at medarbejderne kan udfolde sig og levere resultater af høj kvalitet, er det vigtigt, at den enkelte oplever sig som værende en del af en effektiv organisation. Gode samarbejdsrelationer på tværs mellem enheder og enkeltpersoner skal fremmes. Beslutningsprocesser skal effektiviseres, så medarbejderne bliver inddraget i beslutningsprocesserne på en relevant måde, og det skal sikres, at beslutninger efterleves. Administrative og servicemæssige støttefunktioner skal opleves som effektive og tilfredsstillende af museets medarbejdere.

Nationalmuseet sætter brugerne i centrum. Museet ønsker derfor fortsat systematisk at følge brugernes vurdering af kvaliteten af ydelserne og udvikle sin evne til at nyttiggøre denne viden i udviklingen af museets ydelser.

Museets økonomi forventes at være under pres i de kommende år. Som følge af bestræbelserne på at nedbringe underskuddet på de offentlige finanser vil museets bevillinger være vigende i de kommende år. I 2011 har museet søgt at tilpasse sig de vigende bevillingsmæssige rammer og gennemført en betydelig reduktion af museets omkostninger med virkning fra 2012. Disse tiltag vil på kort sigt skabe balance mellem udgifter og indtægter, men museet forudser, at der også på længere sigt vil være behov for at justere museets økonomi med henblik på at sikre, at der kan ske fortsat udvikling af museets ydelser i takt med ændrede krav og behov i omverdenen.

I den forbindelse vil der i særlig grad være behov for at søge at reducere museets omkostninger til drift og vedligeholdelse af bygninger gennem en tilpasning af bygningsmassen til museets behov. Endvidere vil det være

nødvendigt at revurdere museets organisation – og herunder vurdere om varetagelsen af museets opgaver kan effektiviseres gennem ændringer af museets organisation.

Strategiske mål i strategiperioden:

- At sikre at generationsskiftet på Nationalmuseet sker under hensyntagen til museets fremadrettede faglige prioriteringer.
- At videreudvikle museets organisation i retning af en beslutningskraftig, effektiv og innovativ/ lærende projektbaseret organisation
- At revurdere og omlægge museets organisation således, at der også på langt sigt skabes økonomisk grundlag for videre udvikling af museets ydelser.
- At tilpasse museets bygningsmasse til behovene med henblik på at reducere museets omkostninger til bygninger.
- Museet vil styrke egenindtjeningen gennem øget udbud af indtægtsgivende aktiviteter og ydelser, samt sponsorater.
- Museet vil intensivere samarbejdet med fonde.